

Organizatoriai:

Partneriai:

IŠŠŪKIAI:

1. Dovanų politika mokykloje

Iššūkis: Dauguma viešųjų įstaigų turi taisykles, kuriose nurodoma, kaip elgtis, gaunant ir teikiant dovanas. Gali kilti klausimas: „O kam to reikia? Juk čia tik dovanos, o ne pinigai!“ Vis dėlto, dovana gali tapti ne tik gražiu gestu, tačiau ir įtampos, konflikto, neteisybės jausmo šaltiniu, sukelti abejonių dėl elgesio etiškumo ir profesionalumo. Aiškios taisyklės gali padėti sumažinti korupcijos rizikas, apsaugoti darbuotojų nešališkumą, reputaciją, pagerinti bendruomenės mikroklimatą, sustiprinti teisingumą bei skaidrumą.

Visuomenė ir mokyklų bendruomenės nariai vis dažniau diskutuoja apie dovanų kultūrą mokyklose. Susiduriame su situacijomis, kai mokiniams, tėvams, mokytojams vis dar trūksta aiškumo bei sutarimo – kada ir kokia dovana galima, etiška ir tinkama, o kokia ne.

Ieškomas sprendimas: Kokių iniciatyvų gali imtis mokykla (mokiniai, mokytojai, administracija ar visa mokyklos bendruomenė), kad įsivyrautų sutarimas, teisingumas, aiškumas ir skaidrumas dovanų klausimu?

2. Sugriauk mitą apie taisykles

Iššūkis: Įsivaizduokite mokyklą, miestą ar valstybę, kurioje neegzistuoja taisyklės, nėra jokių etikos ir elgesio normų. Kaip tai paveiktų mokinio, piliečio ir apskritai asmens galimybes būti saugiam, augti, turėti lygias teises? Kaip taisyklių nebuvimas paveiktų kultūrą, ekonomiką, tarpusavio santykius?

Neretai pasakoma, kad taisyklės yra nuobodžios ir jomis tik siekiama suvaržyti, todėl į jas žiūrima šiek tiek priešišškai, kyla noras kaip nors jas apeiti. Kviečiame sulaužyti mitą, kad „*taisyklės – nuobodu ir vien varžo*“ bei pažvelgti į jas kaip į įrankį, kuris padeda mokyklos bendruomenei augti bei klestėti.

Ieškomas sprendimas: Kokios iniciatyvos padėtų padidinti susidomėjimą taisyklėmis ir formuotų teigiamą mokinių ir visos mokyklos bendruomenės požiūrį į jų laikymąsi?

3. Įdomus sąmoningumo ugdymas

Iššūkis: Antikorupcinis sąmoningumas – suvokimas, kas yra korupcija, kokia šio reiškimo žala bei pasiryžimas veikti skaidriai ir sąžiningai, netoleruoti korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio, pranešti apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus. Neretai norint stiprinti antikorupcinį sąmoningumą savo aplinkoje (klasėje, mokykloje, kieme, būrelyje ar t. t.) svarbu pagilinti ne tik žinias, bet ir ugdyti sąžiningo bei pilietiško elgesio principus. Skamba neįkvepiančiai? Ką daryti, kad stiprinant antikorupcinį sąmoningumą būtų įdomu?

Ieškomas sprendimas: Kviečiame pasitelkti kūrybiškumą ir pasiūlyti, kokios priemonės (renginiai, iniciatyvos, ugdymo įrankiai, žaidimai ir t. t.) antikorupcinio sąmoningumo ugdymą padarytų populiary, paveikų ir įtraukiantį?

4. Sąžiningumas per egzaminus

Iššūkis: Jei Tavęs laukia svarbus egzaminas ar apsidžiaugtum, jei pasitaikytų palanki galimybė nusirašyti ir gauti geresnį balą, nei esi vertas(-a)? Kad ir kaip būtų, tik pagalvojimas apie tai – dar nėra sukčiavimas. Deja, pasitaiko atvejų, kai pasiduodama pagundai ir egzamino dalyviai elgiasi nesąžiningai (pvz.: nusirašo, klastoja rezultatus, siekia paveikti egzaminuotoją ar pan.). Sąžiningas elgesys egzamino metu – tema aktuali ne tik bendrojo ugdymo, profesinėse, bet ir aukštosiose bei kitose mokyklose, taip pat siekiant įgyti vairavimo teisę ar įsidarbinti.

Ieškomas sprendimas: Kokios šiuolaikiškos, inovatyvios priemonės galėtų padėti skatinti ar net užtikrinti sąžiningą elgesį per egzaminus?

5. Dirbtinis intelektas – drausti(,) negalima(,) leisti?

Iššūkis: Tyrimai atskleidžia, kad mokiniai itin dažnai pasitelkia dirbtinio intelekto (DI) priemones, kad nepelnytai gautų geresnį įvertinimą. Remiantis bendrovės „Vilmorus“ 2023 metų rugsėjo mėnesį atlikto tyrimo duomenimis, apie pusę (47 proc.) apklaustųjų moksleivių su DI pagalba atlieka namų darbus, trečdalis (34 proc.) rašo rašinius, o beveik penktadalis (17,6 proc.) atsakinėja į testo klausimus.

Visuomenėje ir akademinėje bendruomenėje netyla diskusijos apie tai, ką daryti, kad DI priemonės nesumažintų ugdymo proceso efektyvumo ir neiškreiptų vertinimo sistemos. Kaip manai, kaip galima DI pasitelkti ieškant atsakymų ir inovatyvių sprendimų sąžiningumui stiprinti?

Ieškomas sprendimas: Kaip DI panaudoti sprendžiant akademinio sąžiningumo problemas ir (ar) stiprinant antikorupcinį sąmoningumą?

6. Drąsa pranešti

Iššūkis: Vienas iš ryškiausių antikorupcinio sąmoningumo požymių – drąsa pranešti apie pastebėtą nesąžiningą elgesį. Sociologiniai tyrimai atskleidžia, kad Lietuvos gyventojai vis dar baiminasi pranešti apie korupciją (praneštų 1 iš 6), o dažniausios nepranešimo priežastys: baimė nukentėti, netikėjimas, kad pažeidėjai bus nubausti, įsitikinimas, kad visi žino, bet tyli.

Neretai būtent piliečiai, kurie apsisprendžia netylėti ir praneša apie nesąžiningą elgesį, pažeidimus, piktnaudžiavimą, prisideda saugant teisingumą, o kartu žmonių finansus, sveikatą ar net gyvybę, gamtą.

Ieškomas sprendimas: Kokios priemonės padėtų jaustis drąsiau ir saugiau prabilti apie pastebėtus pažeidimus?

7. Laisvai pasirenkamas iššūkis

Neradai Tave dominančio iššūkio, tačiau savo idėjomis nori prisidėti ieškant geriausių sprendimų, kad antikorupcinio sąmoningumo švietimo sistemoje būtų daugiau? Sugalvok savo iššūkį ir pasiūlyk sprendimą!